

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
за вільним вибором студента
«Фінансовий менеджмент фінансово-кредитних установ»

*освітньо-професійної програми підготовки магістрів з фінансів
галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
спеціальності 8.03050801 «фінанси і кредит»
за магістерською програмою «Управління фінансами фінансово-кредитних
установ»*

Видання офіційне

Дніпропетровськ
Державний ВНЗ «НГУ»
2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
за вільним вибором студента
«Фінансовий менеджмент фінансово-кредитних установ»

Галузь знань – 0305 «Економіка і підприємництво»
Спеціальність - 8.03050801 - фінанси і кредит
Освітньо-кваліфікаційний рівень - магістр
Кваліфікація – 341 фахівець в галузі фінансів

ПОГОДЖЕНО

Голова методичної комісії
Державного ВНЗ «НГУ» за напрямом
8.03050801 - фінанси і кредит

_____ О.С. Галушко

"01" червня 2012 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ П.І. Пілов

" ____ " _____ 20 ____ р.

ПОГОДЖЕНО

Директор науково-методичного
центру НГУ

_____ В.О. Салов

" ____ " _____ 20 ____ р.

Керівник розробки

_____ О.С.Галушко

"01" червня 2012р.

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Кафедрою економічного аналізу і фінансів Державного ВНЗ «НГУ»

2 ВВЕДЕНО

вперше

3 РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Д.е.н., проф.. Галушко Ольга Сергіївна, завідувач кафедри економічного аналізу і фінансів;

Горяча Олена Іванівна, асистент кафедри економічного аналізу і фінансів

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Національного гірничого університету.

Вступ

Цей стандарт є складовою частиною стандартів вищої освіти ДВЗ «НГУ».

Програма навчальної дисципліни ППс5 «Фінансовий менеджмент фінансово-кредитних установ» - нормативний документ, який складається на підставі освітньо-професійної програми (ОПП) та ОПП вибіркової частини підготовки магістра спеціальності 8.03050801 «фінанси і кредит» за магістерською програмою «Управління фінансами фінансово-кредитних установ».

Навчальна дисципліна визначає комплекс модулів, що підлягають підсумковому контролю. Модуль – це задокументована сукупність змістових модулів, що реалізується за допомогою певних видів навчальних занять з визначеними цілями (лекції, лабораторні, практичні, семінарські тощо). Змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, створена за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові та подана в ОПП.

Навчальна програма розробляється кафедрою, яка наказом ректора закріплена для викладання дисципліни.

Програма навчальної дисципліни розробляється на весь період реалізації освітньо-професійної програми підготовки магістрів з фінансів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» спеціальності 8.03050801 «фінанси і кредит» за магістерською програмою «Управління фінансами фінансово-кредитних установ» і затверджується наказом ректора.

1. Галузь використання

Стандарт поширюється на кафедри НГУ, що ведуть викладання вибіркової дисципліни «Фінансовий менеджмент фінансово-кредитних установ» магістрам всіх напрямів.

Стандарт встановлює:

- компетенції, що має опанувати студент;
- перелік змістових модулів та інформаційну базу (навчальні елементи), яка опосередковує освітні та професійні уміння за вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра;
- розподіл навчального матеріалу за видами занять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази;
- форму підсумкового контролю;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Стандарт придатний для цілей сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

2. Нормативні посилання

2.1. Закон України «Про вищу освіту».

2.2. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003 – 2010

2.3. . Наказ Міністерства освіти і науки України №642 від 09.07.2009. Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента.

2.4. Постанова КМ України № 1719 від 13 грудня 2006 р. «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ України № 1193 від 03.10.2007 р., №565 від 25.06.2008 р., № 660 від 23.07.2008 р.)

2.5. Наказ Міністерства освіти і науки України № 58 від 27 січня 2007 р. «Про порядок введення в дію переліку напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо - кваліфікаційним рівнем бакалавра».

2.6. Постанова Кабінету Міністрів України № 787 від 27 серпня 2010 року. «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра» зі змінами, внесеними Постановами КМ України № 267 від 17.03.2011 р., № 516 від 18.05.2011, № 567 від 1.06.2011, № 227 від 21.03.2012 р..

2.6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.11.2010р. №1067 «Про введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787»

2.7. Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки бакалаврів з фінансів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напрямом підготовки 6.030508 - фінанси і кредит

2.8. 2.8.СВО НГУ НМЗ-10. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010.

3. Базові дисципліни

ПНЗЕ 1 «Мікроекономіка»	ПП 1 «Фінансовий менеджмент»
ПНЗЕ 3 «Макроекономіка»	ПП 4 «Гроші та кредит»
ПНЗЕ 5 «Економіко-математичні методи»:	ПП 5 «Фінанси»
- оптимізаційні методи і моделі	ПП 16 «Страховання»
- економетрика	ПП 19 «Інвестування»
	ППс8 «Інвестиційні компанії і фонди»

4. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг – 3,5 кредити ECTS (126 академічних годин).

Практичні заняття - 42 академічні години.

Самостійна робота – 84 академічні години.

5. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни

№	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі
1	<p>Визначати сутність фінансово-кредитних установ, класифікувати їх за видами, ознайомитись із законодавчим регулюванням діяльності фінансово-кредитних установ в Україні</p> <p>Вивчити основні поняття фінансового менеджменту фінансово-кредитних установ</p> <p>Дослідити ефект фінансового важеля, вміти розрахувати ефект фінансового важеля, аналізувати результати розрахунків та робити висновки</p> <p>Дослідити теоретичні аспекти управління активами фінансово-кредитної установи, ознайомитись з використанням механізмів управління активами фінансово-кредитних установ на практиці</p> <p>Ознайомитись з механізмом розрахунку процентної ставки по кредитах</p> <p>Дослідити теоретичні аспекти управління кредитним портфелем банку, ознайомитись з використанням механізмів управління кредитним портфелем банку на практиці</p> <p>Дослідити теоретичні аспекти управління портфелем цінних паперів комерційного банку</p> <p>Дослідити теоретичні аспекти управління пасивами фінансово-кредитних установ, ознайомитись з використанням механізмів управління пасивами фінансово-кредитних установ на практиці</p> <p>Дослідити теоретичні аспекти управління капіталом фінансово-кредитних установ</p> <p>Дослідити теоретичні аспекти управління ліквідністю та обов'язковими резервами банку</p> <p>Дослідити теоретичні аспекти управління</p>	<p>Практичні –семінарські заняття</p> <p>Тема 1. Фінансово-кредитні установи: сутність, види та законодавче регулювання діяльності</p> <p>Тема 2. Основні поняття фінансового менеджменту фінансово-кредитних установ</p> <p>Тема 3. Ефект фінансового важеля</p> <p>Тема 4. Управління активами</p> <p>Тема 5. Розрахунок процентної ставки по кредитах</p> <p>Тема 6. Управління кредитним портфелем банку</p> <p>Тема 7. Управління портфелем цінних паперів комерційного банку</p> <p>Тема 8. Управління пасивами</p> <p>Тема 9. Управління капіталом</p> <p>Тема 10. Управління ліквідністю та обов'язковими резервами банку</p> <p>Тема 11. Управління витратами банку</p> <p>Тема 12. Управління прибутком</p> <p>Тема 13. Хеджування ризиків у банку</p>

№	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі
	витратами банку Дослідити теоретичні аспекти управління прибутком фінансово-кредитних установ Ознайомитись з механізмами хеджування ризиків у банку	

6. Індивідуальне завдання

До екзамену допускаються студенти, які виконали реферативне індивідуальне завдання з дисципліни «Фінансовий менеджмент фінансово-кредитних установ». Виконання індивідуального завдання здійснюється відповідно до методичних рекомендацій [Індивідуальне завдання для самостійної роботи студентів з дисципліни «Фінансовий менеджмент фінансово-кредитних установ»].

Загальні вимоги, що забезпечують максимальну оцінку виконання індивідуального завдання:

- ♦ правильність рішень;
- ♦ повнота структури розрахунків (постановка задачі, розрахункова схема, рішення, оцінка рішення);
- ♦ грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу;
- ♦ оформлення відповідно до чинних стандартів;
- ♦ наявність посилань на джерела інформації;
- ♦ самостійність виконання (діагностується під час захисту).

7. Форма підсумкового контролю

Нормативна форма підсумкового контролю – залік. Підсумковий контроль здійснюється як комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни без участі студента на підставі результатів усіх модульних контролів.

Підсумковий контроль реалізується через визначення середньозваженого балу результатів усіх модульних контролів.

8. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі інтегрованої дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинно відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету «СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.».

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики у вигляді типових ситуаційних вправ з прикладами рішень.

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

9. Вимоги до засобів діагностики

Засоби діагностики рівня сформованості компетенцій для проведення контрольних заходів подані у вигляді переліку питань.

Оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється через коефіцієнт засвоєння:

$$K_3 = N/P,$$

де N - правильно виконані істотні операції рішення (відповіді),
 P – загальна кількість визначених істотних операцій.

Критерії визначення оцінок:

“відмінно” -	$K_3 > 0,9;$
“добре” -	$K_3 = 0,8...0,9;$
“задовільно” -	$K_3 = 0,7...0,8;$
“незадовільно” -	$K_3 < 0,7.$

При остаточній оцінці результатів виконання завдання враховується здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- аналізувати і оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, з дотриманням вимог чинних стандартів.

10. Рекомендована література

1. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2004. — 468 с.
2. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент банку: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1999. — 280 с.

3. Примостка Л. О. Банківський менеджмент. Хеджування фінансових ризиків: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1998. — 108 с.
4. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002. — 238 с.
5. Банковский менеджмент: учебник/ кол. авторов под ред. д-ра эконом. наук., проф. О.И. Лаврушина. – 2-е изд. перераб. и дополн. – М.: КНОРУС. – 2009. – 560 с.
6. Де Ковни Ш., Такки К. Стратегии хеджирования. – Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 208 с.
7. Энциклопедия финансового риск-менеджмента / Под ред. А.А. Лобанова и А.В. Чугунова. – М.: Альпина Паблишер, 2003. – 786 с.
8. Рэдхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками. Пер. с англ.. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 288 с.

11. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.